

"El Torreó"

GREHIC

GRUP DE RECERQUES HISTÒRIQUES DE CASTELLDEFELS

www.grehic.org

Butlletí Informatiu N° 58

Abril • Maig • Juny 2019

INDEX

- Editorial 1
- Ciutat de repòs i vacances
- Inicis de l'aeronàutica a Catalunya 2
- Sobre les pintures murals de l'església de Sta. Maria 3
- Acosta't al GREHIC 4

RESSÓ DE L'OBRA DE LLUCIÀ NAVARRO

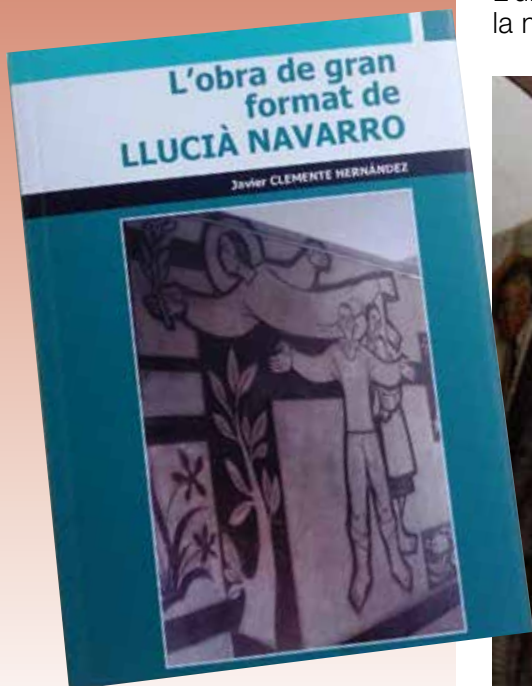
Arran del disgust que ens causà la desaparició de dos murals que Josep Serrasanta havia pintat a l'hotel Playafels, la nostra entitat va considerar que seria una bona cosa fer difusió, novament, de la **vàlua d'algunes de les mostres d'art que atresora la nostra ciutat.**

S'ha considerat que era rellevant recordar la presència d'un **esgrafiat de Lluçia Navarro** (1924-2007) en un edifici de l'avinguda Constitució.

El seu autor va rebre el **premi Jaume I**, d'actuació cívica catalana, el 1992.

Aquests eren els mèrits que el feien mereixedor: *"la seva llarga activitat com a il·lustrador i director artístic de Cavall Fort des dels inicis de la revista, i per haver-ho fet amb un esperit obert, eclèctic i pedagògic, gràcies al qual diverses generacions de joves il·lustradors han vist esperonades les seves iniciatives; per la seva modèlica activitat docent com a professor i director de l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona i també pels nombrosos murals que ornem esglésies i edificis civils d'arreu del país"*.

L'últim dels motius adduïts és el que desenvolupa la monografia que presenta la nostra entitat el mes d'abril, poc abans de la festivitat de Sant Jordi.

Libre escrit pel nostre company, Javier Clemente, i editat pel GREHIC, sobre l'obra de Lluçia Navarro

L'estudi sobre l'obra de gran format de Lluçia Navarro, a ben segur, contribueix al millor coneixement d'un llegat artístic que mereix reconeixement, estima i defensa.

Esperem prendre consciència de tot plegat a Castelldefels i, des d'aquí, contagiar arreu aquesta convicció.

Obra de Lluçia Navarro a l'església de la Sagrada Família, a Terrassa.

El Grehic

CIUTAT DE REPÒS I VACANCES

El Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània, més conegut per les seves sigles **GATCPAC**, va ser un moviment arquitectònic sorgit a Catalunya en els anys 1930 que pretenia modernitzar el panorama arquitectònic en consonància amb els corrents avantgardistes europeus. Una de les seves ocupacions més valuoses va ser la teorització al voltant del nou urbanisme per a Barcelona.

Al prop de la gran metròpoli van concebre el projecte d'una Ciutat de Repòs i de Vacances.

Els termes municipals de Castelldefels, Gavà i Viladecans, en les zones arran de costa, marcaven la ubicació d'aquesta aportació conceptual, mai realitzada, de la que haurien de ser beneficiaris els membres de la nova classe obrera. Amb motiu del 85è aniversari de la concepció del projecte de la Ciutat de Repòs i de Vacances s'ha presentat recentment a la Biblioteca Ramon Fernández Jurado una exposició que en feia memòria.

El Grehic, modestament però amb l'aportació d'algunes de les imatges del seu fons gràfic, va contribuir a fer realitat la mostra. La presència dels plafons explicatius puntualment va ser enriquida amb la reflexió viva de quatre xerrades al mateix espai:

Divendres 1 de març es va presentar **"El GATCPAC i el Pla Macià Ciutat de repòs i de vacances"** a càrrec de **Roger Sauquet**, sotsdirector de ETSAV.

Divendres 15 de març, la ponència va ser titulada **"Urbanisme ecosistèmic"**, i anava a càrrec de **Cynthia Echave**, de l'Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona.

El 22 de març va tenir lloc la xerrada-debat **"Les ciutats que necessitem: una visió de futur metropolitana"**.

INICIS DE L'AERONÀUTICA A CATALUNYA

El passat 24 de març, Jaume Tous va ser entrevistat per la televisió de Balears (IB3). L'enregistrament d'imatges es va realitzar al campus universitari de la ciutat, on hi ha l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels (EETAC).

El lloc era idoni, doncs va intervenir per parlar **d'un dels impulsors de l'aviació a Catalunya: Josep Canudas Busquets (Barcelona, 1898 - Fribourg, 1975)**.

Sobre aquesta temàtica, el president de la nostra entitat ha ofert xerrades en diverses ocasions, per exemple, a l'Aula Sènior de la nostra localitat.

SOBRE LES PINTURES MURALS DE L'ESGLÉSIA DE STA. MARIA

Al Butlletí anterior es parlava de les notables pintures murals de l'església parroquial de Castelldefels, **obra del pintor Josep Serra Santa**, més conegut pel seu nom artístic de **Serrasanta**.

M'agradaria afegir una anècdota viscuda a l'entorn d'aquests murals.

L'any 1990, quan jo treballava a la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, essent regidora la Marta Mata, una companya em va comentar que el seu sogre era artista pintor.

- Com es diu?

- **Josep Serra Santa.**

Vaig fer un salt. Era el famós pintor de l'església de Santa Maria del meu poble.

Em va faltar temps per contactar amb la Regidoria de Cultura de Castelldefels i suggerir que el convidessin a fer una conferència. Ho van fer i el pintor es va avenir a fer el seu parlament a la pròpia església.

Ens explicava, entre altres detalls, els fonaments de la tècnica de la pintura al fresc i comentava:

- No ho hauria pogut fer sense la valuosa col·laboració d'un oficial paleta d'aquí, de Castelldefels. Ell preparava el mur i tot seguit jo hi pintava a sobre. Ens vàrem entendre de meravella i en guardo un gran record. No sé què deu haver estat d'ell.

- **Sóc aquí** – va dir una veu d'entre el públic.

Era en Pere Casadevall, el marit de la Maria dita del Castell.

El paleta es va aixecar i va caminar passadís avant. Passadís enrere va caminar el pintor i es van fondre en una abraçada al bell mig del temple entre l'ovació dels assistents. A ambdós se'ls negaren els ulls.

Fou un d'aquests moments inoblidables que deixen petja en la vida d'una persona.

Ara que tots dos ja no són entre nosaltres em plau recordar aquell fet. Un fet d'aquells que construeixen la petita història d'un poble, la història que mai sortirà als llibres, però que roman a la memòria dels que la vam viure.

Maria Josep Udina Abelló

Castelldefels, gener de 2019.

Nota addicional

En entrevista concedida a la revista Mar i Muntanya per al número 45, d'abril de 1999, Pere Casadevall recordava com va ser que formà part del projecte: "El contractista de les obres, Ismael Castelló, va donar totes les facilitats per tal que jo em posés a les ordres de Serrasanta i em digué que fes tot i tot el que em manés el pintor". La documentació conservada a l'Arxiu Parroquial corrobora que l'empresa citada per Casadevall va ser la que facturà els treballs de suport al pintor. Vid: CLEMENTE HERNÁNDEZ, Javier: Castelldefels. Pintura mural a Castelldefels. Ajuntament de Castelldefels, 2001. pp.30ss.

ACOSTA'T AL GREHIC

DIMECRES 10 ABRIL. BIBLIOTECA. 19 HORES
L'OBRA DE GRAN FORMAT DE LLUCIÀ NAVARRO

El 2011, el GREHIC va presentar com a una producció de Lluçia Navarro i Rodon l'esgrafiament que es troba al número 175 de l'Avinguda de la Constitució, a Castelldefels. El butlletí de l'entitat recollia un escrit de Javier Clemente que argumentava l'atribució.

Ningú ha contradit la tesi i sembla que no hi ha dubtes al respecte. **La nostra Associació ara fa un pas més i posa en relació la petjada de l'artista ubicada a casa nostra amb la resta del llegat que es troba a Catalunya i que, a més, comparteix el que va ser una opció preferent i constant: la qüestió religiosa o espiritual com a inspiració per al quefer artístic.**

El Grup de Recerques Històriques de Castelldefels (GREHIC), amb la darrera publicació que es presenta el proper **10 d'abril**, a la Biblioteca Ramon Fernández Jurado, vol contribuir al millor coneixement d'un llegat artístic que mereix reconeixement, estima i defensa.

Us esperem a les **7 de la tarda**. Intervindrà l'autor de l'estudi: **Javier Clemente Hernández**.

DIMARTS 23 ABRIL. PLAÇA DE L'ESGLÉSIA
SANT JORDI 2019

Amb la voluntat de participar en la gran festa de l'amor i la cultura, la diada del patró de Catalunya, fa que el GREHIC sigui una de les entitats que surten al carrer. És tradicional ja la trobada amb socis i amics a la parada de llibres que es prepara per tal d'oferir les publicacions de l'associació.

Els socis que no el tinguin encara, poden recollir gratuïtament el títol que aquest any els pertoca.

Es tracta d'un bon retrat d'una època de la ciutat i rodalies, la que va viure **Maria Vidal, la "barona" de Castelldefels**, i que ens ha escrit Pep Solé.

SEGUIM AMB LA "S'ÒPERA"

a càrrec de Jaume Tous

Per els amics de la "S'Òpera":
TANNHÄUSER de Richard Wagner.

1a part: **13 de Maig**
2a part: **4 de Juny** (Ull! en dimarts)

Horari: de 19:00 a 20:30 h.

Versió de la Bayerisches Staatsorchester amb René Kollo, Waltraud Meier, Nadine Secunde...
Director: Zubin Metha.

No us ho perdeu! - Us esperem a la Biblioteca Ramon Fernández Jurado